

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Obdo/3/2015                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1113203584                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 22.03.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Hullová             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:1113203584.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu v 1. rade sanofi-aventis Slovakia s. r. o., so sídlom Einsteinova 24, 851 01 Bratislava, IČO: 31 339 450 a žalobcu v 2. rade A. Nattermann & Cie GmbH, so sídlom Nattermannallee 1, D-50829, Kolín nad Rýnom, Nemecko, obaja zastúpení Alen & Overy Bratislava, s. r. o., so sídlom Eurovea Central 1, Pribinova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 857 897, proti žalovanému v 1. rade FARMAX Slovakia a. s., so sídlom Sartorisova 21, 821 08 Bratislava, IČO: 35 953 021 a žalovanému v 2. rade SVUS Pharma a. s., so sídlom Smetanovo nábrežie 1238/20a, 500 02 Hradec Králové, Česká republika, IČO: 465 04 877, obaja zastúpení Mgr. Přemysl Marek, advokát vykonávajúci advokáciu ako spoločník advokátskej kancelárie PETERKA&PARTNERS, advokátska kancelária, organizačná zložka, so sídlom Kapitulská 18/A, Bratislava, o porušovanie práv k ochrannej známke, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na dovolanie žalobcov v 1. a 2. rade proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/211/2014-576 zo 7. októbra 2014, takto

### rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2Cob/211/2014-576 zo 7. októbra 2014 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) uznesením č.k. 31CbPv/1/2013-538 z 24. júla 2014 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa používania označenia „Phospholipida essentialia FORTE“ na svojich produktoch pri ponuke, distribúcii, skladovaní a predaji liekov, farmaceutických, kozmetických výrobkov, výživových doplnkov alebo vitamínov, vrátane súvisiacej reklamy, propagácie alebo informačných materiálov, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a zdržať sa používania vonkajšieho obalu, kde na bielom podklade na pravej strane je umiestnený oranžový obdĺžnik, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 26. júna 2014 (podanom po začatí konania vo veci samej) žalobcovia v 1. a 2. rade (ďalej aj „žalobcovia“) uviedli, že v rámci prebiehajúceho konania zistili, že žalovaní v 1. a 2. rade (ďalej aj „žalovaní“) umiestnili na trh nový produkt- výživový doplnok „Phospholipida essentialia FORTE“ (Tretí výživový doplnok), ktorého

distribútorom v Slovenskej republike je žalovaný v 1. rade a jeho výrobcom je žalovaný v 2. rade, pričom sa jedná o výrobok, ktorý je v predaji aj v lekárňach. Žalobcovia poukázali na to, že Originálny liek - Essentiale forte N obsahuje „esenciálne fosfolipidy“ ako účinnú látku a je určený na liečbu pečenečných ochorení. Na trh v Slovenskej republike ho žalobcovia uviedli v roku 1986, teda originálny liek sa predáva už 28 rokov. Ide o voľnopredajný liek, ktorý nie je viazaný na lekárske predpis, avšak kúpiť ho možno len v lekárni. Ochranná známka Essentiale® je registrovaná v triede 5 Nicejského triedenia tovarov a služieb, s prioritou od 17.09.2008. Žalobca v 2. rade okrem toho, že je majiteľom ochrannej známky Essentiale®, je tiež majiteľom ďalších medzinárodných ochranných známok Essentiale, ktoré sú platné aj na území Slovenskej republiky (ochranná známka č. 370230 Essentiale® existuje od roku 1970 a ochranná známka č. 626280 Essentiale 303 Nattermann® existuje od roku 1994). Žiadny iný subjekt nemá registrované označenie „Essentiale“ pre iné triedy výrobkov a služieb, teda iné subjekty nemajú práva k označeniu „Essentiale“. To dokazuje originalnosť a jedinečnosť ochranných známok žalobcov, ako aj ich rozlišovaciu spôsobilosť. Žalobcovia majú za to, že označenie „Phospholipida essentialia FORTE“ porušuje práva žalobcov z ochrannej známky Essentiale®. Obaly Tretieho výživového doplnku a Originálneho lieku sú veľmi podobné a vo všeobecnosti vytvárajú zameniteľný dojem. Slovo „forte“ v prípade žalobcov je dané tým, že existujú dve verzie lieku, jedna s nižšou dávkou účinnej látky (175 mg), ktorá sa momentálne v Slovenskej republike neponúka, avšak ponúka sa v iných krajinách, a súčasný produkt s vyšším (forte) obsahom účinnej látky (300 mg). Žalovaní nevyrábajú iné verzie produktu, a pridaním slova „FORTE“ ide o snahu čo najviac sa priblížiť produktu žalobcov. Žalobcovia a žalovaní pôsobia v rovnakom sektore, teda spotrebiteľia pre Originálny liek a Tretí výživový doplnok sú identickí. Originálny liek je voľne predajný liek, ktorý nevyžaduje lekárske predpis. Tretí výživový doplnok je vzhľadom na svoj charakter tak isto dostupný bez lekárskeho receptu a okrem toho predávaný napr. aj na internete, kde spotrebiteľ nemá možnosť konzultovať produkt s lekárom a je preto odkázaný len na informáciu uvedenú na výrobkoch. Vzhľadom na zameniteľne podobný názov a obal Tretieho výživového doplnku a Originálneho lieku žalobcovia majú za to, že Tretí výživový doplnok porušuje práva z ochrannej známky Essentiale® a konanie žalovaných je nekalosúťažné. Nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy žalobcovia odôvodnili tým, že používaním ochrannej známky Essentiale® žalovanými dochádza k obmedzovaniu žalobcových práv a k neoprávnenej výhode žalovaných na trhu, čo má za následok vznik ujmy na strane žalobcov. To sa prejavuje najmä tým, že ochranná známka Essentiale® stráca konaním žalovaných svoju rozlišovaciu spôsobilosť a svoju exkluzivitu (tzv. „power of attraction“) a Originálny liek je konaním žalovaných „degradovaný“.

Okresný súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi a právnymi dôvodmi návrhu žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k zameniteľnosti výživového doplnku žalovaných „Phospholipida essentialia FORTE“ a Originálneho lieku „Essentiale® forte N, esenciálne fosfolipidy“. Z vizuálneho porovnania obalov oboch výrobkov, ako aj z fonetického znenia označenia lieku žalobcov a výživového doplnku žalovaných mal osvedčené, že môže dôjsť k ich vzájomnej zámene, nakoľko u spotrebiteľov vyvolávajú podobný dojem. Ľahkú zameniteľnosť výrobkov umocňuje aj fakt, že označenie výrobku žalovaných ako výživového doplnku je prevedené nevýrazným spôsobom a je tak ľahko prehliadnuteľné. S poukazom na uvedené okresný súd dospel k záveru, že žalobcovia osvedčili pravdepodobnosť zámene označenia lieku „Essentiale® forte N, esenciálne fosfolipidy“ a výživového doplnku žalovaných „Phospholipida essentialia FORTE“ u bežného priemerného spotrebiteľa. Keďže okresný súd sa stotožnil s návrhom žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia, rozhodol tak, že mu vyhovel s poukazom na ust. § 102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. f) a § 76 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“).

Na odvolanie žalovaných rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“), ktorý uznesením č.k. 2Cob/211/2014-576 zo 7. októbra 2014 zmenil napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava I tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V odôvodnení uznesenia uviedol, že predbežné opatrenie má byť výnimočným opatrením, ktoré možno nariadiť len vtedy, ak sú splnené zákonné podmienky. Výdanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Jeho účelom je dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi alebo zabezpečenie očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu), pričom

potreba dočasnej úpravy je otázkou skutkovou a možno ju akceptovať za stavu, ak sa bez jej existencie vzťahy, ktorých úprava má byť predmetom predbežného opatrenia, stali neudržateľné, prípadne výkon práv a povinností jednotlivými stranami, vyplývajúci z týchto vzťahov, by bez dočasnej úpravy vykazoval znaky zrejmej nevyváženosti.

Po preskúmaní veci odvolací súd sa stotožnil s odvolacou námietkou žalovaných, že žalobcovia neosvedčili pravdepodobnosť zámeny ochrannej známky „Essentiale“ a označenia Tretieho výživového doplnku „Phospholipida essentialia FORTE“ a ani veľkú podobnosť, teda zameniteľnosť obalov Originálneho lieku a Tretieho výživového doplnku. Žalobcovia nesprávne porovnávajú ochrannú známku len so stredným slovom označenia Tretieho výživového doplnku - „essentialia“. Pri porovnaní s trojslovným označením ako celkom je vzhľadom na rozdielny počet slov už na prvý pohľad evidentné, že vizuálna podobnosť tu daná nie je. Rozdiel medzi označeniami je daný dominantným prvkom z označenia „Phospholipida essentialia FORTE“, ktorým je prvé slovo „Phospholipida“. Pokiaľ ide o obaly, tak obal Tretieho výživového doplnku je približne dvakrát väčší ako obal Originálneho lieku a na obale Tretieho výživového doplnku sú odlišným spôsobom rozmiestnené dominantné prvky. Rozdielnou veľkosťou obalov, umiestnením názvu na Treťom výživovom doplnku, zdôraznením iných dominantných prvkov, označením distribútora a iným sfarbením, nie je podľa názoru odvolacieho súdu možná zameniteľnosť výrobkov.

Keďže predbežné opatrenie je zabezpečovací prostriedok, bolo potrebné posúdiť, či je potrebné upraviť pomery medzi účastníkmi konania do rozhodnutia vo veci samej, teda či konanie žalovaných predstavuje bezprostredne hroziacu ujmu. Nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že na prvý pohľad nie je zrejma zameniteľnosť Originálneho lieku a Tretieho výživového doplnku, nie je potrebné upraviť dočasne pomery tým spôsobom, ako rozhodol okresný súd. Podľa názoru odvolacieho súdu, nariadením predbežného opatrenia by súd neprimerane zasiahol do práv žalovaných. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia súd musí vziať do úvahy, či výkon práv a povinností účastníka je tak neudržateľný, že vyžaduje potrebu dočasnej úpravy. Po preskúmaní predložených listinných dôkazov, ako aj samotného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali bezprostredne hroziacu ujmu. Pokiaľ ide o ďalšie skutočnosti uvádzané žalovanými v odvolaní, najmä či konanie žalovaných naplnia znaky nekalosúťažného konania a či dochádza k porušovaniu práv žalobcov týkajúcich sa ochrannej známky, tieto budú predmetom dokazovania vo veci samej. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa ust. § 220 O. s. p. zmenil tak, že návrh zamietol. O náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol s tým, že o nej rozhodne okresný súd v rozhodnutí vo veci samej (ust. § 145 O. s. p.).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali dňa 6. novembra 2014 žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom uviedli, že prípustnosť dovolania je daná podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., pretože odvolací súd im odňal možnosť konať pred súdom tým, že 1/ nedoručil im odvolanie žalovaných proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a odňal im tak možnosť vyjadriť sa k jeho obsahu a 2/ v druhostupňovom rozhodnutí náležite neodôvodnil zrušenie prvostupňového rozhodnutia.

1/ Dovolatelia uviedli, že súd prvého stupňa bol povinný doručiť odvolanie ostatným účastníkom konania v zmysle ust. § 209a ods. 1 O. s. p. Keďže tak nepostupoval a žalobcom nedoručil odvolanie žalovaných, neumožnil im vyjadriť sa k jeho obsahu. Žalobcovia tak mali za to, že predbežné opatrenie sa stalo právoplatné a vykonateľné. Pochybenie súdu prvého stupňa, ktoré bolo z obsahu spisu zrejme, mohol následne napraviť odvolací súd, avšak neurobil tak. Výdanie druhostupňového rozhodnutia tak bolo pre žalobcov neočakávané a prekvapujúce. Žalobcovia sa s argumentmi žalovaných oboznámili až dňa 31.10.2014, keď nahliadli do súdneho spisu a zároveň im bol odovzdaný originál odvolania žalovaných. Aj keď nemajú v úmysle „infiltrovať“ medzi procesné vady, na základe ktorých podávajú toto dovolanie, aj skutkové otázky, avšak ak by im bolo odvolanie žalovaných doručené, mali by minimálne možnosť v rámci zásady práva na spravodlivý súdny proces a zásady rovnosti účastníkov konania, reagovať na niektoré fakty uvádzané žalovanými, napríklad ohľadne veľkosti produktov, ktorá podľa odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu predstavovala podstatný argument, pre ktorý sa

odvolací súd rozhodol predbežné opatrenie zrušiť. Tým, že odvolací súd vydal druhostupňové rozhodnutie bez toho, aby im dal priestor vyjadriť sa k odvolaniu, odňal im možnosť relevantne obhajovať svoju právnu pozíciu pred súdom a porušil zásadu rovnosti účastníkov konania, upravenú v článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“). Ustanovenie § 75 ods. 6 a ods. 8 O. s. p. podľa ich názoru nemožno analogicky aplikovať na odvolanie proti predbežnému opatreniu a ani na návrh na zrušenie predbežného opatrenia. Výplýva to napr. z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“) sp. zn. 5Cdo/201/2011.

2/ Odvolací súd porušil svoju povinnosť náležitého odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia a tým žalobcom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f) OSP. Odvolací súd sa nevyjadril k úplne najdôležitejšiemu aspektu celého sporu, a to k tomu, že v rámci daného konania sa nejedná o ekvivalentné produkty, ale že jeden produkt je „liek“ a druhý produkt je len „výživovým doplnkom“. Téma výživových doplnkov v celom odôvodnení absentuje, pričom odvolací súd posudzoval zameniteľnosť tak, ako by sa jednalo o dva lieky alebo o dva výživové doplnky.

Rovnako skromne sa odvolací súd vysporiadal s podmienkou pre nariadenie predbežného opatrenia, t.j. odôvodnením nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Odvolací súd len konštatuje, že „na prvý pohľad nie je zrejmá zameniteľná podobnosť“, resp. že „nie je možná zameniteľnosť“. Nevysvetľuje prečo je vylúčené, že keď čo i len jeden (napríklad starší pacient) uvidí na poličke v lekární vedľa Originálneho lieku aj Tretí výživový doplnok, (ktorý mu dá „10 kapsúl zdarma“), určite si ho nikdy nekúpi a je vylúčené, že sa z pacienta stane konzument potraviny - výživového doplnku. Oba produkty sa navyše predávajú aj prostredníctvom internetu (niekedy aj bez ich vyobrazenia), kde je možnosť zameniteľnosti ešte vyššia. Odvolací súd nevysvetľuje, prečo takáto ujma bezprostredne nehrozí a akým spôsobom je vylúčená. Odvolací súd sa v rámci druhostupňového rozhodnutia nevyjadril k dôvodom svojho radikálneho odklonu od prvostupňového rozhodnutia, čím sa nevyjadril k podstate sporu a ani k otázke bezprostredne hroziacej ujmy.

S poukazom na vyššie uvedené žalobcovia navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K dovolaniu žalobcov zaslal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že žalobcami uvádzané dôvody nezakladajú prípustnosť dovolania podľa ust. 237 písm. f) O. s. p. a nie sú tiež ani opodstatnené.

Nedoručenie odvolania samo osebe procesnú vadu v zmysle ust. § 237 písm. f) O. s. p. nezakladá, pretože Občiansky súdny poriadok nestanovuje povinnosť súdu vyzývať žalobcov na vyjadrenie sa k odvolaniu proti predbežnému opatreniu. Postup súdu v prejednávanej veci tak bol v súlade so zákonom a tiež žalobcami namietanou zásadou rovnosti účastníkov konania. Súd bol v prejednávanej veci od začiatku oboznámený s detailnou a vysoko kvalifikovanou argumentáciou žalobcov. Naopak, žalovaní mali možnosť dozvedieť sa o predbežnom opatrení až jeho doručením a svoje tvrdenia tak mohli prvýkrát uviesť až v odvolaní proti predbežnému opatreniu. Ak by mal súd vyzvať žalobcov na vyjadrenie k odvolaniu žalovaných, žalobcom by priznal procesný prostriedok naviac v porovnaní so žalovanými a súd by potom mal následne na vyjadrenie vyzvať opäť aj žalovaných. Takýto postup by však bol v rozpore so záujmom na rýchlom a pružnom priebehu konania o predbežnom opatrení, ktorý platí aj v konaní o odvolaní proti predbežnému opatreniu, keď odvolací súd musí rozhodnúť do 30 dní. Rovnako aj judikatúra (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 201/2011, na ktoré odkazujú aj žalobcovia) je konštantná v tom, že v konaní o predbežnom opatrení prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Aj v tomto konaní musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, avšak rozhodné skutočnosti nemusia byť spoľahlivo preukázané, pretože stačí, aby boli aspoň osvedčené, t. j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými, pričom procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie žalobca. Postup súdu v prejednávanej veci, ktorý rozhodol o odvolaní proti predbežnému opatreniu len na základe tvrdení žalobcov v pomerne obsiahlom a kvalifikovanom návrhu a tvrdení žalovaných v odvolaní proti predbežnému opatreniu, a ktorý sa v odôvodnení napadnutého uznesenia s tvrdeniami oboch účastníkov vysporiadal, je preto dostatočný a v súlade so zásadou rovnosti účastníkov, rovnosti zbraní, požiadavkou rýchlosti konania o predbežnom opatrení, a v žiadnom prípade nie je porušením

práva žalobcov na spravodlivý súdny proces.

Rovnako ani z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť súdu vyzývať žalobcov na vyjadrenie k odvolaniu. Uznesenie o predbežnom opatrení nie je uznesením vo veci samej (viď napr. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. Pl ÚS 16/09 z 19.07.2010). To znamená, že aj keby sa na konanie o predbežnom opatrení malo aplikovať všeobecné ustanovenie § 209a ods. 1 O. s. p., súd by nebol povinný vyzvať žalobcov na vyjadrenie k odvolaniu. Žalovaní sú preto toho názoru, že keďže súd nebol povinný vyzvať žalobcov na vyjadrenie k odvolaniu žalovaných, tak tým, že im nedoručil odvolanie, nepostupoval v rozpore so zákonom a neodňal im tak možnosť konať pred súdom. Dovolanie žalobcov je preto neprípustné.

Podľa názoru žalovaných, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia môže založiť jedine dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p., avšak len v prípade rozhodnutia, proti ktorému je prípustné dovolanie podľa ust. § 238 alebo § 239 O.s.p, čo nie je prípad napadnutého uznesenia odvolacieho súdu. Uvedený názor je potvrdený aj judikatúrou NS SR, ktorá je v tejto otázke dlhodobo ustálená a senáty NS SR sa od nej neodkláňajú (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 218/2011). Napriek vyššie uvedenému žalovaní zastávajú názor, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je dostatočne odôvodnené (viď posledné dve strany uznesenia, kde odvolací súd jasne, určite, dostatočne a úplne odôvodnil, prečo podľa jeho názoru žalobcovia neosvedčili dôvody na nariadenie predbežného opatrenia).

Žalovaní nevidia dôvod, prečo by im mala byť skutočnosť, že ich produkty sú výživovým doplnkom, a nie liekom, na ťarchu. Aj keby úvaha súdu o otázke „lieky vs. výživové doplnky“ bola ťažiskovou a bola opodstatnená, s čím žalovaní nesúhlasia, tak z procesného hľadiska by prípadná absencia úvahy súdu o tejto otázke mohla zakladať jedine nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., ktoré v prípade napadnutého uznesenia nezakladá prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov zamietol a priznal im náhradu trov dovolacieho konania v zmysle vyčíslenia obsiahnutého v prílohe č. 3 ich vyjadrenia.

K vyjadreniu žalovaných zaslali žalobcovia písomnú repliku, v ktorej upriamili pozornosť na to, že Okresný súd Bratislava I po podrobnom preskúmaní prípadu a posúdení individuálnych záujmov oboch strán ohľadne Tretieho výživového doplnku žalovaných dospel k názoru, že predbežné opatrenie je potrebné. Následkom odvolania žalovaných, o ktorom žalobcovia nevedeli, nakoľko im ho súd nedoručil bolo, že druhostupňovým rozhodnutím bolo predbežné opatrenie zrušené. Žalobcovia sa s argumentmi žalovaných oboznámili až na základe následného nahliadnutia do súdneho spisu, kedy im bol odovzdaný originál odvolania žalovaných. Predbežné opatrenie bolo odvolacím súdom zrušené na základe argumentov, ktoré sú zavádzajúce a za ktoré sú zodpovední žalovaní. Právo na spravodlivý súdny proces určite nezahŕňa povinnosť účastníka periodicky nahliadať do súdneho spisu niekoľko mesiacov po vydaní predbežného opatrenia, aby sa uistil, že voči vydanému predbežnému opatreniu nebolo podané odvolanie.

Opätovne poukázali tiež na to, že odvolací súd porušil svoju povinnosť náležitého odôvodnenia druhostupňového rozhodnutia najmä preto, že sa nevyjadril k úplne najdôležitejšiemu aspektu celého sporu (k otázke podobnosti „lieku“ a „výživového doplnku“), čím žalobcom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f) OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ust. § 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (ust. § 240 ods. 1 O. s. p.), právne zastúpení v dovolacom konaní podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (ust. § 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (ust. §

236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 239 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti uzneseniu, je prípustné:

- proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p. ),
- proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska ( § 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p. ),
- proti uzneseniu odvolacieho súdu ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo potvrdenie uznesenia o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásení za vykonateľné ( nevykonateľné ) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. a/ až písm. c / O. s. p.).

Podľa ust. § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovolanie žalobcov smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu- Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Bratislava I tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 239 ods. 3 O. s. p. je zrejmé, že prípustnosť dovolania v preskúmvanej veci nemožno vyvodíť, keďže dovolanie smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo o predbežnom opatrení a ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. vylučuje, aby takéto uznesenie odvolacieho súdu mohlo byť predmetom prieskumu v dovolacom konaní.

S poukazom na vyššie uvedené by tak dovolanie žalobcov bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak je konanie, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, t. j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 ods. 1 O. s. p.). V prípade, ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, aj keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Teda, kým na vady taxatívne vymenované v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď neboli dovolateľom výslovne namietané a bez ohľadu na to, či je dovolanie prípustné, tak dovolacie dôvody podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. preskúmava dovolací súd len vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné, t.j. ak smeruje proti niektorému z tých právoplatných rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré je podľa ust. § 238 alebo § 239 O. s. p. prípustné napadnúť dovolaním. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ak dovolací súd zistí, že dovolanie je procesne neprípustné, nie je oprávnený skúmať, aj keby sa toho dovolateľ výslovne dožadoval, či odvolací súd posúdil prejednávajúcu vec po právnej stránke správne alebo či v konaní došlo k inej vade, ktorá mohla mať za

následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V preskúmvanej veci dovolatelia v dovolaní neuviedli žiadny dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, g/ O.s.p a jeho existenciu pri preskúmaní veci nezistil z úradnej moci ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Osobitne sa dovolací súd zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., keďže dovolatelia tvrdili, že ako účastníkom konania sa im postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom. Túto vadu konania dovolatelia videli v tom, že 1/ nebolo im doručené odvolanie žalovaných proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a 2/ odvolací súd vo svojom rozhodnutí náležite neodôvodnil zrušenie (správne zmenu) rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi a ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení Občiansky súdny poriadok potom upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR, pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký vadný postup súdu v konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho subjektívnych práv a právom chránených záujmov. To znamená, že zo strany súdu musí ísť o porušenie konkrétneho procesného ustanovenia voči dotknutému účastníkovi, ktorého bezprostredným následkom je odňatie možnosti konať pred súdom tomuto účastníkovi.

Podľa ust. § 18 O. s. p. účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Podľa ust. § 209a ods. 1 O. s. p. ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete, doručí súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Podľa tretej vety ustanovenia § 211 ods.1 O. s. p. odvolací súd sám odstráni vady pri doručovaní odvolania a vyzvy podľa § 209a ods.1 tak, že sám vykoná doručovanie.

Súd prvého stupňa je v zmysle ust. § 209a ods. 1 O. s. p. povinný odvolanie účastníka konania doručiť ostatným účastníkom konania, t.j. tým, ktorí odvolanie nepodali. Túto povinnosť nemá len v prípadoch uvedených v druhej vete ustanovenia § 209 ods. 1 O. s. p., to znamená, ak ide o odvolanie, ktoré nemá zákonom predpísané náležitosti a ktoré napriek výzve a poučeniu súdu nebolo odvolateľom v určenej lehote doplnené, ako aj v prípade oneskoreného odvolania alebo odvolania podaného neoprávnenou osobou. Forma a ani druh rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, nemá na povinnosť súdu prvého stupňa doručiť odvolanie ostatným účastníkom konania, žiadny vplyv. Rozdiel je len v tom, že ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, je súd prvého stupňa povinný doručiť odvolanie ostatným účastníkom spolu s výzvou, aby sa k nemu v určenej lehote vyjadrili. V prípade vadného postupu prvostupňového súdu v súvislosti s doručovaním odvolania ostatným účastníkom konania, je povinnosťou odvolacieho súdu zistený nedostatok odstrániť. Teda, ak súd prvého stupňa odvolanie riadne nedoručil v zmysle ust. § 209a ods. 1 O. s. p., je povinný urobiť tak ešte pred svojim rozhodnutím odvolací súd, k čomu v posudzovanej veci nedošlo. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolanie žalovaných proti uzneseniu súdu prvého stupňa si až po rozhodnutí odvolacieho súdu bola prevziať na súde dňa 31.10.2014 pracovníčka žalobcov D. K..

Doručovanie odvolania ostatným účastníkom konania, t.j. tým, ktorí odvolanie sami nepodali, nie je samoučelné. Zabezpečuje sa tým o.i. kontradiktórnosť súdneho konania. V zmysle tejto procesnej zásady by rozhodnutie súdu malo vychádzať predovšetkým z výsledkov konfrontácie strán v spore, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam druhej strany a právo na to, aby mohla predložiť svoje argumenty, pričom je už na nej, či toto právo aj reálne využije.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa a následne ani odvolací súd nedoručili žalobcom odvolanie žalovaných a neumožnili im sa k nemu vyjadriť a uviesť svoje tvrdenia v takom rozsahu, v akom to považovali za potrebné. Odvolací súd rozhodol vo veci len na základe podaného odvolania a uprel tak žalobcom procesné práva priznané im Občianskym súdnym poriadkom, čím konal v rozpore s ust. § 18 O. s. p., ako aj ústavným princípom rovnosti účastníkov konania, pretože ukrátil žalobcov na ich ústavných procesných právach (čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR). Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd v predmetnej právnej veci zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle ust. § 237 písm. f) O. s. p., ktorá nielenže zakladá prípustnosť dovolania, ale zároveň je aj dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, nakoľko rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 243b ods. 2 O. s. p.). Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k potrebe zrušiť napadnuté uznesenie, nezaoberal sa dovolací súd už ďalším dôvodom (údajné nedostatočné odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu), ktorý žalobcovia uviedli v dovolaní.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd o náhrade trov dovolacieho konania nerozhodoval, pretože o náhrade týchto trov rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí vo veci samej (ust. § 145 O. s. p.).

Uznesenie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.